

Rigsdagstidende.

1861. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 79.

Trettende Session.

24de Møde.

Tirsdagen den 5te November Kl. 1.

(Fortsat.)

Kirke- og Underviisningsministeren (forts.): Naar jeg ved Forelæggelsen af Lovudkastet fremhævede, at der her kun handlede om en Bemyndigelse, saa kom det deraf, at jeg føler mig meget tiltalt af, hvad de ærede Talere have fremhævet; naar man har en saadan Eiendom, kræver det en stor Selvovertindelse at give Slip paa den, man vil helst beholde den, thi beholder man den, har man Noget at see til, Noget at syse med; at dette er saaledes, ligger saa at sige i Administrationens Natur. Men det er den ved Sorø Store Ladegaard gjorte Erfaring, der har bragt mig til at begjære denne Bemyndigelse. De Afgifter, der svarede af Sorø Ladegaard, vare saa lave, at jeg ikke kunde forsvare at lade dem blive staaende; jeg indlede derfor underhaanden Underhandling med vedkommende Mand, om han i Forpagtningsafgift vilde give det, som jeg maatte ansee for passende, i hvilken Henseende jeg skal bemærke, at jeg iforveien havde forhørt mig hos Mænd, som have særlig Forstand paa saadanne Sager; men Manden vilde ikke gaae ind paa noget høiere Bud. Derfor blev Sorø Ladegaard stillet til Forpagtningsauktion, hvoraf Udfaldet ikke blev heldigt, idet der ved Auktionen kun blev budt ganske ubetydeligt Mere, end hvad der allerede svarede. Jeg anmodede derfor Manden om at komme herind til Byen og forhandle atter med ham, om han ikke kunde være tilbøielig til

at give noget Mere — denne Sver for at faae noget Mere i Forpagtningsafgift foranledigede det locale Blad til den Bemærkning, at det var en jødisk Fremgangsmaade, man brugte — man vil jo helst sidde for meget lave Afgifter. — Da de sidste Underhandlinger heller ikke førte til Noget, var det, at jeg henvendte mig til Rigsdagen og forlangte en Bemyndigelse til at prøve Salg, og efterat Eiendommen er afhændet, faae vi i Renten langt Mere, end hvad jeg havde forlangt i Forpagtningsafgift. — Den første ærede Taler (Rosenvorn) gjorde en fuldkommen rigtig Bemærkning, idet han sagde, at der er noget Sikkeret ved Fordeieendomme, noget Sikkeret i Naturalpræstationer, i Kornpræstationer, hvis Værdi ikke taber sig; vi kjende jo Alle Exempler paa, hvorledes Penge i Narhundreders Løb forandre Værdi, i den Henseende behøver man blot at tænke f. Ex. paa Universitetet, hvis Indtægter blot for en ringe Deel ere bevarede i Korn, idet dette giver en forholdsvis større Indtægt. Det er fuldkommen rigtigt, hvad den ærede Rigsdagsmand i den Henseende siger, men han maa dog paa den anden Side indrømme mig, at man i dette Forhold maa kunne stille en Beregning op; naar man tager Hensyn til, at i Fremtiden vilde Penge falde i Værdi, medens Værdien af Naturalpræstationer vil stige, maatte der kunne anstilles en Beregning om, i hvilket Forhold denne Falben og Stigen finder Sted, eller hvorledes Forholdet er mellem Penge og Naturalpræstationer. Hvis den ærede Rigsdagsmand vil opgive mig, hvormeget han antager, at Penge vilde falde i Værdien, skal jeg sige ham, til hvilken Priis jeg vil ansee det